

NAPOMENA

Izbor iz djela istaknutih hrvatskih jezikoslovaca Zlatka Vincea, Vatroslava Kalenića i Vladimira Anića prilagođen je temeljnoj koncepciji priređivanja jezikoslovaca u ediciji *Stoljeća hrvatske književnosti*, što znači da su određenu prednost dobili oni prilozi tih jezikoslovaca koji su pridonijeli proučavanju hrvatske književnosti ili hrvatskoga jezika bilo u pojedinim razdobljima bilo u djelima pojedinih književnika.

Kako su se svi ovdje zastupljeni jezikoslovci bavili i poviješću hrvatskoga jezikoslovlja, posebice u XIX. stoljeću, dosta je ovdje uvrštenih radova koji se odnose na to područje. Vinceovih je takvih priloga ovdje uvršteno četiri, i to *Opći pogled na razdoblje ilirizma*, *Značenje Kurelčeva jezikoslovnoga rada u razvitku hrvatskoga književnog jezika*, *Zadarski jezično-kulturni krug i Ante Kuzmanić* te *Završna riječ* (zaključno poglavlje njegove knjige *Putovima hrvatskoga književnog jezika*), od Kalenićevih takvih priloga uvrštena su dva, i to *Prihvaćanje ilirskog jezičnog koncepta* i *Fran Kurelac – između utopije i stvarnosti*, a od Anićevih jedan, i to *Mihovil Pavlinović – bez želje filolog*. Ostali Anićevi prilozi koji se odnose na povijest hrvatskoga jezikoslovlja, posebice na djelatnost Šime Starčevića, nisu uvršteni u ovaj izbor jer su to uglavnom raščlambe koje se tiču ili naglasne ili gramatičke (sintaktičke) problematike pa ne bi bile ni dovoljno razumljive ni osobito zanimljive širem čitateljskom krugu. Iz istih razloga u ovaj izbor nisu ušli ni radovi drugih ovdje predstavljenih jezikoslovaca koji se odnose na fonološku, naglasnu, gramatičku ili kontrastivnogramatičku problematiku u užem smislu iako su neki od takvih radova vrlo vrijedni ili čak reprezentativni za pojedine autore (za Vincea npr. *Distributivna upotreba gramatičkog broja*, za Kalenića

kontrastivna studija *Raba sklonov v slovenščini in srbohrvašćini*, a za Anića *Rod i spol u srpskohrvatskom jeziku*).

Od ostalih tema kod Vincea su izabrani popularno pisani jezikoslovni portreti Marcela Kušara i Antuna Barca te članak *Današnji zadaci nauke o književnom jeziku u Jugoslaviji* jer se u njemu izravno i konkretno najavljuje buduća Vinceova djelatnost na proučavanju tzv. vanjske (kulturne i političke) povijesti hrvatskoga jezika u XIX. stoljeću, osobito Riječke filološke škole na čelu s Franom Kurelcem i Zadarskoga jezično-kulturnoga kruga na čelu s Antom Kuzmanićem. Kod Vatroslava Kalenića, osim spomenutih jezikoslovnopovijesnih tema, izabrani su neki njegovi radovi koji se tiču lingvostiličke problematike (radovi o Maretićevoj stilistici te o jeziku i stilu hrvatskih književnika XX. stoljeća) ili se tiču jezičnih, stilskih i/ili stilskoformacijskih osebujnosti u djelima pojedinih hrvatskih književnika (Tita Brezovačkoga i Tina Ujevića). Kod Anića su dobila prednost njegova izrazito poticajna razmišljanja o (jednojezičnom) rječniku hrvatskoga jezika, ulomci iz širem krugu čitatelja pristupačne, a vjerujem i zanimljive knjige *Glosar za lijevu ruku*, radovi popularnije naravi koji se tiču jezičnoga savjetništva ili jezične kulture uopće te prilozi što se odnose na jezik i stilske osobitosti hrvatskih književnika Miroslava Krlež i Slobodana Novaka.

Nadam se da su izabrani radovi dovoljno reprezentativni za pojedine autore, a istodobno i zanimljivi ne samo poznavateljima jezikoslovne i/ili književnopovijesne problematike nego i širem krugu potencijalnih čitatelja.

I. P.